

Neuvoston 9. marraskuuta 2000 vahvistama

YHTEINEN KANTA (EY) N:o 53/2000

Euroopan parlamentin ja neuvoston suosituksen antamiseksi eurooppalaisesta yhteistyöstä kouluopetuksen laadun arvioinnissa

(2000/C 375/03)

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO,
jotka

ottavat huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 149 artiklan 4 kohdan ja 150 artiklan 4 kohdan,

ottavat huomioon komission ehdotuksen⁽¹⁾,

ottavat huomioon talous- ja sosiaalikomitean lausunnon⁽²⁾,

ottavat huomioon alueiden komitean lausunnon⁽³⁾,

noudattavat perustamissopimuksen 251 artiklassa määrättyä menettelyä⁽⁴⁾,

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Koulutuksen eurooppalaista ulottuvuutta on edistettävä, koska se on kansalaisten Euroopan rakentamisen kannalta tärkeä tavoite.
- (2) Korkealaatuinen koulutus perusopetuksessa ja toisen asteen koulutuksessa, myös ammatillisessa koulutuksessa, on kaikkien jäsenvaltioiden oppimisyhteiskuntaan liittyvä tärkeä tavoite.
- (3) Kouluopetuksen korkea laatu on taattava koulutuksen kaikilla tasoilla ja aloilla koulutuksen tavoitteissa, menetelmissä ja opetustarpeissa ilmenevistä eroista sekä mahdollisista koulujen välisistä tasoluokitteluista riippumatta.

- (4) Koulutukseen osoitetut voimavarat ovat kasvaneet kaikissa teollistuneissa maissa viime vuosikymmenien aikana. Koulutuksen katsotaan olevan yksilön elämää rikastava tekijä, joka myös edistää sosiaalista yhteenkuuluvuutta, sosiaalista osallisuutta ja työllisyyttä koskevien ongelmien ratkaisemista. Elinikäinen oppiminen on tärkeä keino yksilön oman elämän ja urakehityksen hallitsemiseksi. Korkealaatuinen koulutus on erittäin tärkeää työmarkkinapolitiikan, yhteisön sisäisen työvoiman vapaan liikkuvuuden sekä tutkintojen ja opettajien ammatitopevyyden tunnustamisen kannalta.

- (5) Jäsenvaltioiden vastuulla on varmistaa, mikäli se on mahdollista, että oppilaitosten opintosuunnitelmissa otetaan huomioon yhteiskunnan kehitys.

- (6) Jäsenvaltioiden olisi autettava oppilaitoksia vastaamaan uuden vuosituhanen koulutuksellisiin ja sosiaalisiin vaatimuksiin ja pysymään mukana niihin liittyvässä kehityksessä. Jäsenvaltioiden olisi tästä syystä autettava oppilaitoksia parantamaan tarjoamiensa palveluiden laatua auttamalla niitä toteuttamaan uusia aloitteita, joiden tarkoituksena on varmistaa opetuksen korkea laatu, sekä edistämällä henkilöiden liikkumista eri maiden välillä ja tiedonsiirtoa.

- (7) Neuvosto antaa vuosittain työllisyyspolitiikan suuntaviivat, jotka perustuvat määrällisiin tavoitteisiin ja indikaattoreihin. Päätöksen 2000/228/EY⁽⁵⁾ liitteessä vahvistettujen vuoden 2000 työllisyyden suuntaviivojen suunta- viivassa 7 todetaan, että jäsenvaltiot "parantavat koulujärjestelmiensä laatua vähentääkseen huomattavasti koulunkäynnin keskeyttävien nuorten määrää. Erityistä huomiota olisi kiinnitettävä myös nuoriin, joilla on oppimisvaikeuksia".

⁽¹⁾ EYVL C ...

⁽²⁾ EYVL C 168, 16.6.2000, s. 30.

⁽³⁾ Lausunto annettu 14. kesäkuuta 2000 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä).

⁽⁴⁾ Euroopan parlamentin lausunto, annettu 6. heinäkuuta 2000 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä), neuvoston yhteinen kanta, vahvistettu 9. marraskuuta 2000 ja Euroopan parlamentin päätös, tehty ... (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä).

⁽⁵⁾ EYVL L 72, 21.3.2000, s. 15.

- (8) Kyseisten suuntaviivojen suuntaviivassa 8 viitataan erityisesti atk-taitojen kehittämiseen, koulujen varustamiseen tietokoneilla ja oppilaiden Internet-yhteyksien parantamiseen vuoden 2002 loppuun mennessä, mikä parantaisi koulutuksen laatua ja antaisi nuorille digitaalisen aikakauden edellyttämiä valmiuksia.
- (9) Korkealaatuisella koulutuksella olisi edesautettava liikkuvuuden edistämistä, joka on perustamissopimuksen 149 ja 150 artiklaan kirjattu yhteisön tavoite.
- (10) Eurooppalainen yhteistyö ja kansainvälinen kokemusten vaihto edistävät tehokkaiden ja hyväksyttävien laadunarviointimenetelmien määrittämistä ja levittämistä.
- (11) Laadunvarmistamisjärjestelmien on oltava joustavia ja mukautettavissa uusiin olosuhteisiin, jotka johtuvat muutoksista oppilaitosten rakenteissa ja tavoitteissa. Koulutuksen kulttuuriulottuvuus on otettava huomioon.
- (12) Laadunvarmistamisjärjestelmät vaihtelevat jäsenvaltiosta ja oppilaitoksesta toiseen oppilaitosten koossa, rakenteessa, rahoituksessa, institutionaalisissa ominaispiirteissä ja sovellettavassa pedagogiikassa esiintyvien erojen mukaan.
- (13) Laadunarvioinnilla ja erityisesti koulujen itsearvioinnilla voidaan koulunkäyntinsä varhain päättävien nuorten määrää saada vähennettyä ja torjua sosiaalista syrjäytymistä yleensä.
- (14) Korkealaatuisen koulutuksen saavuttamiseksi on käytävissä monia keinoja. Laadunarviointi on yksi niistä, ja se edistää merkittävästi yleissivistävissä ja ammatillisissa kouluissa annettavan koulutuksen laadun turvaamista ja kehittämistä. Koulutuksen laadun arvioimiseksi olisi pyrittävä muun muassa arvioimaan oppilaitosten kykyä ottaa huomioon yhä yleistyvemmän uuden tietotekniikan käyttö.
- (15) Kouluopetuksen laadunarviointiin osallistuvien laitosten verkottuminen Euroopan tasolla on olennaista. Jäsenvaltioiden 1995 perustama koulutusjärjestelmien arvioinnista vastaavien toimijoiden eurooppalainen verkko ja muut nykyiset verkot voivat tarjota arvokasta apua tämän suosituksen täytäntöönpanossa.
- (16) Komissio toteutti korkeakouluopetuksen laadunarviointia koskeneen kokeiluhankkeen vuosina 1994 ja 1995. Korkeakouluopetuksen laadun arvioinnista 24 päivänä syyskuuta 1998 annetussa neuvoston suosituksessa 98/561/EY⁽¹⁾ korostetaan laadunarviointia koskevien tietojen ja kokemusten vaihdon sekä yhteistyön tärkeyttä jäsenvaltioiden välillä.
- (17) Sokrates-ohjelmassa⁽²⁾ ja erityisesti sen 6 luvun 1 toimintamuodossa komissiota kehoitetaan edistämään tietojen ja kokemusten vaihtoa yleisesti kiinnostavista kysymyksistä. Kouluopetuksen laadunarviointi kuuluu tämän toimintamuodon ensisijaisiin aiheisiin.
- (18) Komissio on maaliskuusta 1996 alkaen käynnistänyt erilaisia tutkimuksia ja käytännön toimia, joissa tarkastellaan arviointia eri näkökulmista ja joilla pyritään selvittämään eri tasoilla käytettyjä hyvin monenlaisia lähestymistapoja ja koulutuksen arviointimenetelmiä.
- (19) Komissio toteutti lukuvuoden 1997–1998 aikana kokeiluhankkeen, johon osallistui 101 peruskoulua ja lukiota Sokrates-ohjelmaan osallistuvissa maissa. Hanke lisäsi tietoisuutta laatuksymyksistä ja auttoi parantamaan koulutuksen laatua siihen osallistuneissa kouluissa. Kesäkuulta 1999 olevassa loppuraportissa Kouluopetuksen laadunarviointi – eurooppalaisen kokeiluhankkeen loppuraportti painotetaan monia menetelmiin liittyviä tekijöitä, jotka vaikuttavat itsearvioinnin onnistumiseen.
- (20) 16 päivänä joulukuuta 1997 annetuissa neuvoston päätelmissä⁽³⁾ todetaan, että laadunarviointi on tärkeä osa laadunvarmistusta ja tarvittaessa myös laadun parantamista.
- (21) Neuvoston puheenjohtaja totesi Lissabonissa 23 ja 24 päivänä maaliskuuta 2000 kokoontuneen ylimääräisen Eurooppa-neuvoston päätelmissä, että Euroopan koulutusjärjestelmät on mukautettava sekä tietoyhteiskunnan tarpeisiin että korkeamman työllisyystason ja laadukkaamman työn tarjoamiseksi.
- (22) Unionin laajentumista silmällä pitäen ehdokasmaiden olisi osallistuttava eurooppalaiseen yhteistyöhön laadunarvioinnin alalla.
- (23) On otettava huomioon toissijaisuusperiaate sekä se, että jäsenvaltioilla on yksinomainen vastuu koulutusjärjestelmiensä järjestämisestä ja rakenteesta, jotta kunkin valtion kulttuurin omaleimaisuus ja opetuksen perinteet voivat kukoistaa.
- (1) EYVL L 270, 7.10.1998, s. 56.
 (2) EYVL L 28, 3.2.2000, s. 1.
 (3) EYVL C 1, 3.1.1998, s. 4.

I SUOSITTELEVAT, ETTÄ JÄSENVALTIOT:

tukevat oman taloudellisen, sosiaalisen ja kulttuurisen tilanteensa mukaisesti ja eurooppalaisen ulottuvuuden asianmukaisesti huomioon ottaen kouluopetuksen laadun arvioinnin parantamista seuraavasti:

- 1) Tukevat ja tarvittaessa perustavat selkeitä laadunarviointijärjestelmiä tarkoituksena
 - a) varmistaa koulutuksen korkealaatuisuus edistämällä samalla sosiaalista osallisuutta ja tyttöjen ja poikien yhtäläisiä mahdollisuuksia;
 - b) turvata kouluopetuksen laatu, sillä kouluopetus on elinikäisen oppimisen perusta;
 - c) kannustaa oppilaitoksia itsearviointiin keinona tehdä organisaatiostaan oppiva ja kehittyvä; koulun itsearvioinnin ja ulkoisen arvioinnin käytön olisi oltava keskenään tasapainossa;
 - d) käyttää laadunparantamismenetelmiä keinona, jolla edistetään sopeutumista nopeasti ja jatkuvasti muuttuvan maailman vaatimuksiin;
 - e) selventää koulujen itsearvioinnin tarkoitusta ja edellytyksiä sekä varmistaa, että lähestymistapa itsearviointiin on yhdenmukainen muiden sääntelymuotojen kanssa;
 - f) kehittää ulkoista arviointia metodologisen tuen tarjoamiseksi koulujen itsearvioinnille sekä ulkopuolisen näkemyksen antamiseksi koulusta siten, että kannustetaan jatkuvaan kehitysprosessiin ja huolehditaan siitä, että ei rajoituta pelkästään hallinnollisiin tarkastuksiin.
- 2) Kannustavat ja tarvittaessa tukevat koulun sidosryhmien, kuten opettajien, oppilaiden, johdon, vanhempien ja asiantuntijoiden osallistumista koulujen ulkoiseen arviointiin ja itsearviointiin yhteisvastuullisuuden edistämiseksi koulujen kehittämisessä.
- 3) Tukevat itsearvioinnin välineiden käsittelyä ja käyttöä koskevaa koulutusta tarkoituksena
 - a) saada koulujen itsearviointi toimimaan tehokkaasti välineenä, jolla vahvistetaan koulujen valmiuksia kehittyä;
 - b) varmistaa hyviä toimintatapoja koskevien esimerkkien ja uusien itsearviointivälineiden tehokas levitys.

- 4) Tukevat koulujen valmiuksia oppia toinen toisiltaan kansallisella ja Euroopan tasolla tarkoituksena

- a) kartoittaa ja levittää hyviä toimintatapoja sekä tehokkaita välineitä kuten indikaattoreita ja vertailuarvoja kouluopetuksen laadun arvioinnin alalla;
- b) muodostaa koulujen välisiä verkostoja kaikilla tarkoituksenmukaisilla tasoilla tukemaan toinen toistaan ja vauhdittamaan ulkopuolelta arviointiprosessia.

- 5) Edistävät kaikkien kouluopetuksen laadunarviointiin osallistuvien viranomaisten välistä yhteistyötä ja niiden eurooppalaista verkottumista.

Yhteistyö voisi koskea joitakin seuraavista aloista:

- a) tietojen ja kokemusten vaihto erityisesti menetelmien kehittämisen ja hyviä toimintatapoja koskevien esimerkkien osalta, erityisesti käyttäen nykyaikaista tieto- ja viestintätekniikkaa ja tarvittaessa järjestämällä Euroopan tason konferensseja, seminaareja ja työpajoja;
- b) tietojen keruu ja sellaisten välineiden kehittäminen, kuten indikaattorit ja vertailuarvot, jotka ovat erityisen merkityksellisiä laadun arvioinnille kouluissa;
- c) kouluopetuksen arvioinnin tulosten julkaiseminen kunkin jäsenvaltion ja sen oppilaitosten asiaa koskevien politiikkojen mukaisesti ja tulosten antaminen jäsenvaltioiden viranomaisten käyttöön;
- d) asiantuntijoiden välisten yhteyksien parantaminen alan eurooppalaisen asiantuntemuksen kehittämiseksi;
- e) koulujen laadunarvioinnin kehittämistä koskevien kansainvälisten tutkimusten tulosten hyödyntäminen.

II PYYTÄVÄT KOMISSIOTA

- 1) Edistämään tiiviissä yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa ja nykyisten yhteisön ohjelmien perusteella I jakson 4 ja 5 kohdan mukaista yhteistyötä ottaen myös mukaan asiaan liittyvät järjestöt ja yhdistykset, joilla on tarvittava kokemus tältä alalta.

Samalla komission olisi varmistettava, että Sokrates-ohjelman 6 luvun 1 toimintamuodossa tarkoitettun Eurydice-tietoverkon asiantuntemusta käytetään täysin hyväksi.

- 2) Perustamaan olemassa olevien yhteisön ohjelmien pohjalta tietokannan koulujen laadun arviointia koskevien tehokkaiden välineiden levittämiseksi. Tässä tietokannassa olisi myös oltava esimerkkejä hyvistä toimintatavoista, sen olisi oltava käytettävissä Internetin kautta, ja sen interaktiivinen käyttö olisi varmistettava.
- 3) Hyödyntämään nykyisten yhteisön ohjelmien voimavaroja, ottamaan jo saadut kokemukset huomioon näissä ohjelmissa ja kehittämään nykyisiä verkostoja.
- 4) Laatimaan ensi alkuun selvityksen eri jäsenvaltioissa jo käytössä olevista perusopetuksen ja toisen asteen opetuksen laadunarvioinnin välineistä ja strategioista. Kun selvitys on laadittu, komissio huolehtii

jäsenvaltioiden kanssa asianmukaisesta seurannasta. Euroopan parlamentti, neuvosto, talous- ja sosiaali-komitea sekä alueiden komitea olisi pidettävä säännöllisesti täysin ajan tasalla edellä mainitun seurannan osalta.

- 5) Esittämään joka kolmas vuosi jäsenvaltioilta saadun aineiston perusteella yksityiskohtaisen kertomuksen Euroopan parlamentille, neuvostolle, talous- ja sosiaalikomitealle sekä alueiden komitealle tämän suosituksen täytäntöönpanosta.
- 6) Tekemään näiden kertomusten perusteella päätelmiä ja ehdotuksia.

Tehty ...

Euroopan parlamentin puolesta

Puhemies

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

NEUVOSTON PERUSTELUT

I JOHDANTO

1. Komissio toimitti Euroopan parlamentille ja neuvostolle 24.1.2000 Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 149 ja 150 artiklaan perustuvan ehdotuksen suositukseksi eurooppalaisesta yhteistyöstä kouluopetuksen laadunarvioinnissa.
2. Talous- ja sosiaalikomitea antoi lausuntonsa 27.4.2000.
3. Alueiden komitea antoi lausuntonsa 15.6.2000.
4. Euroopan parlamentti antoi lausuntonsa 6.7.2000.
5. Komissio toimitti Euroopan parlamentin lausunnon pohjalta muutetun suositusehdotuksen 3.8.2000.
6. Neuvosto vahvisti 9. marraskuuta 2000 yhteisen kantansa perustamissopimuksen 251 artiklan mukaisesti.

II EHDOTUKSEN TAVOITE

Ehdotuksessa suositetaan, että jäsenvaltiot tukisivat kouluopetuksen laadun arviointia, ja siinä luetellaan eri keinoja tämän tavoitteen saavuttamiseksi. Komissiota kehoitetaan tukemaan tämän alan yhteistyötä asianmukaisella tavalla sekä antamaan teknistä apua ja huolehtimaan asian seurannasta.

1 Yleisiä huomioita

Yhteisessä kannassaan neuvosto on hyväksynyt olennaisilta osin komission ehdotuksen. Se on tehnyt joitakin muutoksia, jotka sen mielestä ovat toivottavia ja jotka ovat pääosin Euroopan parlamentin lausunnon mukaisia.

2 Yksittäiset huomiot

2.1 Neuvoston komission ehdotukseen tekemät muutokset

2.1.1 Jäsenvaltioille osoitetut suositukset

- Neuvosto jäsenteli tekstin uudelleen ulkoisen arvioinnin ja itsearvioinnin välisen täydentävyyden esiin tuomiseksi.
- Indikaattoreiden ja vertailuarvojen merkitystä laadunarvioinnissa korostettiin.
- Koulujen välisten verkostojen asemaa selvennettiin.
- Tekstiin sisällytettiin joitakin uusia teemoja, kuten:
 - tulosten julkaiseminen silloin kun se on mahdollista,
 - kansainvälisten tutkimustulosten hyödyntäminen.

2.1.2 Komissiolle osoitetut pyynnot

Neuvosto antoi ohjeita suosituksen seurantaan ja jatkotoimia varten.

2.1.3 Muita asioita

Muun muassa johdanto-osan kappaleissa

- mainitaan ammatillinen koulutus perusopetuksen ja toisen asteen koulutuksen rinnalla suosituksen kahden oikeusperustan (149 artiklan 4 kohta ja 150 artiklan 4 kohta) vuoksi (johdanto-osan 2 kappale),
- Lissabonin Eurooppa-neuvoston päätelmät on otettu asianmukaisesti huomioon (johdanto-osan 21 kappale),
- mainitaan uuden tietotekniikan käyttö yhtenä laadunarvioinnissa huomioon otettavana tekijänä (johdanto-osan 14 kappale).

2.2 Euroopan parlamentin tarkistukset

2.2.1 Komission hyväksymät Euroopan parlamentin tarkistukset

Komissio hyväksyi kaikki 42 tarkistusta sellaisinaan, osittain tai asiasisällön osalta.

2.2.2 Neuvoston hyväksymät Euroopan parlamentin tarkistukset

Neuvosto hyväksyi kaikki 42 tarkistusta sellaisinaan, osittain tai asiasisällön osalta.

III PÄÄTELMÄ

Neuvosto katsoo, että yhteisen kannan tekstissä on otettu tasapuolisesti huomioon eri näkökohdat ja että se edistää kouluopetuksen laadun arviointia jäsenvaltioissa ja yhteistyötä Euroopan tasolla.
